

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle

16.2.2012

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI YLIOPISTOLAIN MUUTTAMISESTA JA LAIKSI YLIOPISTOLAIN MUUTTAMISESTA ANNETUN LAIN VOIMAANPANOSTA

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry lausuu pyydettyä hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi yliopistolain muuttamisesta ja laiksi yliopistolain muuttamisesta annetun lain voimaanpanosta.

Yleistä

SYL:n näkemyksen mukaan hallituksen esityksen tavoitteet ovat oikeanlaiset: vahvan, kansainvälisen Taideyliopiston luominen. Jo aiemmin tehty selvitystyö osoittaa, että tarve taiteen alan yliopistokoulutuksen kehittämiseksi on selvä. Hanke on myös luonteva ja selkeä seuraava askel yliopistokentän rakenteellisessa kehittämisessä.

Näin ollen SYL kannattaa Taideyliopiston ja Taideyliopiston ylioppilaskunnan muodostamista hallituksen esittämällä tavalla huomioiden muutamat yksityiskohdat, jotka olemme nostaneet esiin tässä lausunnossa.

Esityksen tavoitteista ja keskeisistä ehdotuksista

- Hallinnon järjestäminen

SYL pitää tärkeänä, että Taideyliopiston jokainen osa on tulevassa rakenteessa yhdenvertainen, kuten hallituksen esityksen perusteluosan luvussa 4.3 todetaan. Akatemioiden on tärkeää voida säilyttää oman nimensä ja kansainvälisestikin tunnettu profiilinsa. Hallinnollisilla ratkaisuilla ei ole tarpeen horjuttaa kunkin yliopiston olemassa olevia sisällöllisiä vahvuuksia, vaan tukea niitä. Pelkillä hallinnollisilla ratkaisuilla ei kuitenkaan luovaa yhteistä toimintaa voida lisätä, eikä mitään aidosti yhteistä synny ilman yhteistä sitoutumista. SYL pitää keskeisenä sitä, että toimeenpanovaiheessa työskentelyn pitää olla sisältölähtöistä ja jokaisen yliopiston sisäisten ryhmien tasapuoliset osallistumis- ja tiedonsaantimahdollisuudet valmistelutyössä on varmistettava.

- Talous ja resurssointi

Esityksen mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö on sitoutunut vuosien 2013–2016 aikana asteittaiseen 18 miljoonan euron tasokorotukseen perustettavan Taideyliopiston rahoituksessa edellyttäen, että Taideyliopiston perustamisen yhteydessä tehtävät strategiset linjaukset ja rakenteellisen kehittämisen toimet toteutuvat sovitusti. SYL:n näkemyksen mukaan tasokorotus on Taideyliopiston menestyksellisen toiminnan varmistamisen kannalta olennainen edellytys opetuksen, tutkimuksen ja taiteellisen toiminnan laadun parantamiseksi. SYL olisi kuitenkin nähnyt paremmaksi tasokorotuksen toteuttamisen yliopistolain mukaisen valtion perusrahoituksen kehityksen päälle, jotta muiden yliopistojen toimintaedellytyksiä ei Taideyliopiston tasokorotuksen myötä heikennetä.

SYL pitää tärkeänä, että tasokorotus kohdennetaan täysimääräisesti uuden Taideyliopiston toiminnan ja sisältöjen kehittämiseen. Näin ollen SYL on tyytyväinen siitä, että muutosvaihetta resursoidaan erillisellä määrärahalla, josta on osoitettu osa tukemaan myös ylioppilaskuntien yhdistymistä.

- Monipuoliset opiskelumahdollisuudet

Nykytilan analyysin mukaan taiteen alan yliopistokoulutuksen opiskelijat ovat tähänkin asti voineet opiskella toisen yliopiston oppiaineita rajoitetusti yliopistojen välisen JOO-sopimuksen nojalla. Järjestely on kuitenkin ollut puutteellinen rajallisen opintotarjonnan ja huonon tiedonkulun takia. Yksi keskeisimpiä tavoitteita uudistukselle on oltava se, että opiskelijoilla on jatkossa mahdollista joko syventyä omalle taiteen alalle tai hyödyntää joustavalla tavalla Taideyliopiston nykyistä monipuolisempaa opintotarjontaa ja muodostaa yksilöllisiä opintopolkuja. Näiden muodostamisessa yhteistyö ylioppilaskunnan kanssa on olennaisessa osassa.

Monipuolisten opiskelumahdollisuuksien varmistamiseksi SYL toivoo, että sujuva yhteistyö Suomen muiden taiteen alan yliopistoyksiköiden kanssa varmistetaan Taideyliopistoa muodostettaessa. Tällaisia yhteistyön muotoja voisivat olla esimerkiksi yhteiset laitokset ja professuurit sekä yhteiset opintojaksot. SYL pitää myös tärkeänä, että opiskelijoiden mahdollisuuksia taiteiden ja korkeakoulujen rajat ylittävään yhteistyöhön sekä JOO-opintoihin parannetaan nykyisestä.

Monipuolisten opiskelumahdollisuuksien varmistamiseksi SYL toivoo, että sujuva yhteistyö Suomen muiden taiteen alan yliopistoyksiköiden kanssa varmistetaan Taideyliopistoa muodostettaessa. Tällaisia yhteistyön muotoja voisivat olla esimerkiksi yhteiset laitokset ja professuurit sekä yhteiset opintojaksot. SYL pitää myös tärkeänä, että opiskelijoiden mahdollisuuksia taiteiden ja korkeakoulujen rajat ylittävään yhteistyöhön sekä JOO-opintoihin parannetaan nykyisestä.

- Erityisiä kehittämisalueita

SYL:n näkemyksen mukaan Taideyliopisto antaa hyvät mahdollisuudet kehittää taidelähtöisen ja taiteellisen tutkimuksen edellytyksiä sekä tutkijakoulutoimintaa ja erityisiä

tohtorikoulutusohjelmia. Lisäksi erittäin tarpeellista on kehittää taidekasvatusta sekä taiteilijoiden täydennyskoulutusta ja avoimen yliopiston opetusta.

SYL pitää lisäksi opiskelijoiden kannalta tärkeänä sitä, että Taideyliopistossa kehitetään edelleen opetusmenetelmiä ja opintoja, joilla voidaan parantaa ja tukea opiskelijoiden työllistymis- ja yrittäjäysvalmiuksien kehittymistä sekä valmiuksia soveltaa osaamistaan työelämässä.

Yksityiskohtaisista perusteluista ja lakiesityksistä

- Yliopistolain muutokset

SYL kannattaa yliopistolakiin esitettyjä muutoksia.

- Laki yliopistolain muuttamisesta annetun lain voimaanpanosta

Laissa todetaan, että yhdistyvien yliopistojen ylioppilaskunnat vastaavat Taideyliopiston ylioppilaskunnan järjestäytymisestä. Lisäksi ylioppilaskunnilla on yliopistolain 46 §:n pykälän mukainen itsehallinto. Kuitenkin, ylioppilaskuntien yhdistymisestä säädetään lain 9 §:ssä melko yksityiskohtaisesti. Tämä on poikkeustilanteessa toiminnan jatkuvuuden kannalta sinänsä ymmärrettävää, mutta voi aiheuttaa haasteita varsinkin, kun nyt kyseessä olevat ylioppilaskunnat ovat kooltaan varsin erilaisia kuin useimmat aiempien yhdistyvien yliopistojen ylioppilaskunnista.

SYL haluaa muun muassa edellä mainittuun liittyen kiinnittää huomiota muutamaan yksityiskohtaan pykälässä 9 §. Yhdistyvät ylioppilaskunnat ottavat omissa lausunnoissaan tarkemmin kantaa lainsäädäntöön omasta näkökulmastaan.

Edustajiston koko

Lain 9 §:ssa pykälässä todetaan:

Tällöin edustajiston koko on 41 edustajaa sekä 41 varaedustajaa.

Esityksen mukainen edustajiston koko on selkeästi tulevan Taideyliopiston ylioppilaskunnan edustajiston kooksi liian iso. Yhdistyvät ylioppilaskunnat ottavat omissa lausunnoissaan kantaa kysymykseen, ja ehdottavat sopivampaa kokoa.

Keskusvaalilautakunnan muodostaminen

Nyt lausunnonle tulleessa muotoilussa todetaan yhdistyvien ylioppilaskuntien ensimmäisen edustajistovaalin järjestämisestä seuraavaa:

Keskusvaalilautakunta vahvistaa vaalijärjestyksen. Keskusvaalilautakunta muodostuu yhdistyvien ylioppilaskuntien hallitusten puheenjohtajista, edustajistojen puheenjohtajista sekä pääsihteereistä.

SYL haluaa huomauttaa, että johtuen taideylioppilaskuntien pienestä koosta niiden järjestäytyminen ei kaikilta osin ole verrattavissa aiemmin yhdistyneiden ylioppilaskuntien toimintaan. Näin ollen esimerkiksi nyt yhdistyvistä ylioppilaskunnista vain Sibelius-Akatemian ylioppilaskunnalla on pääsihteeri.

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry.

Jarno Lappalainen

puheenjohtaja

Matti Parpala

pääsihteeri

Lisätietoja:

koulutuspoliittinen sihteeri Suvi Eriksson

etunimi.sukunimi@syl.fi, 041 515 2231